

**Hållbar
plastanvändning**
inom äldreomsorgen

Alla verksamheter inom Uppsala kommun ska minska sin klimatpåverkan från plast. Den här vägledningen är ett stöd för äldreomsorgens plastminskningsarbete.

Vad är plast?

Plast tillverkas av små molekylära byggstenar, så kallade monomerer. Dessa binds ihop till långa kedjor; polymerer. De vanligaste plasttyperna är polyeten (PE), polyetentereftalat (PET), polypropen (PP), polystyren (PS) och polyvinylklorid (PVC).

Plast är en stor grupp material med vitt skilda egenskaper. Plast kan vara mjukt och formbart som plastfolie, eller hårt och hållbart som ett vattenrör. Plast kan ges goda barriäregenskaper som ökar livslängden hos vissa livsmedel. Det är ett billigt material och dessutom är det lätt vilket minskar bränsleåtgång vid transport av produkter. I vissa lägen är därför plast det bästa valet ur klimatsynpunkt.

Plasten påverkar klimatet

99 procent av all plast som tillverkas idag är baserad på olja eller naturgas som är fossila råvaror. Plasten bidrar med betydande klimatpåverkan både vid tillverkning och förbränning efter användning.

Uppsala minskar klimatpåverkan från plast

Uppsalas kommunfullmäktige har satt tydliga mål i miljö- och klimatprogrammet för att minska plastanvändningen och klimatpåverkan från plast:

- Senast 2020 ska alla förvaltningar och bolag inom Uppsala kommun ta bort tre plastprodukter, kartlägga sin plastanvändning och ta fram en handlingsplan för att nå en halverad klimatpåverkan från plast 2023.
- Vid nyanskaffning av produkter med plastinnehåll ska plasten senast år 2030 enbart komma från återvunnen eller förnybar råvara.

Sortera plasten

Privatpersoner och företag har ett ansvar att sortera sina förpackningar utifrån materialslag för att de ska kunna återvinnas. I varje verksamhet ska det därför finnas möjlighet att sortera plastförpackningar både inne i verksamheten och ute i miljörummet. Om detta saknas för något avfalls-
slag kontakta Ragnsells: per-anders.lundgren@ragnsells.com.

Ordlista

Fossil plast

Plast som är tillverkad av fossila råvaror, framför allt olja. Den plast som har störst klimatpåverkan såväl vid produktion som när den förbränns.

Förnybar plast

Förnybar plast är tillverkad av förnybara råvaror som till exempel sockerrör, majs eller cellulosa. Förnybar plast har mindre klimatpåverkan än fossil plast.

Återvunnen plast

Råvaran till återvunnen plast har varit en annan plastprodukt i ett tidigare skede. Återvunnen plast har mindre klimatpåverkan än både fossil och förnybar plast.

Gör så här:

- 1** Gå [e-utbildningen](#) om plast som finns på Insidan. E-utbildningen tar 20 minuter att genomföra. Det är bra om så många som möjligt på arbetsplatsen går utbildningen. Den ger en bred bild om vad plast är och vad vi kan göra för att minska användandet och klimatpåverkan.
- 2** Ta reda på vilka plastprodukter ni använder och kryssa för i checklistan på nästa sida.
- 3** Bestäm vilka åtgärder ni ska genomföra 2020 (se lista på sida 6).
- 4** Utse en ansvarig för varje åtgärd. Sätt ett datum för när det ska vara genomfört.
- 5** Rapportera checklista för plastprodukter och valda åtgärder till
- 6** Följ upp att valda åtgärder har genomförts.

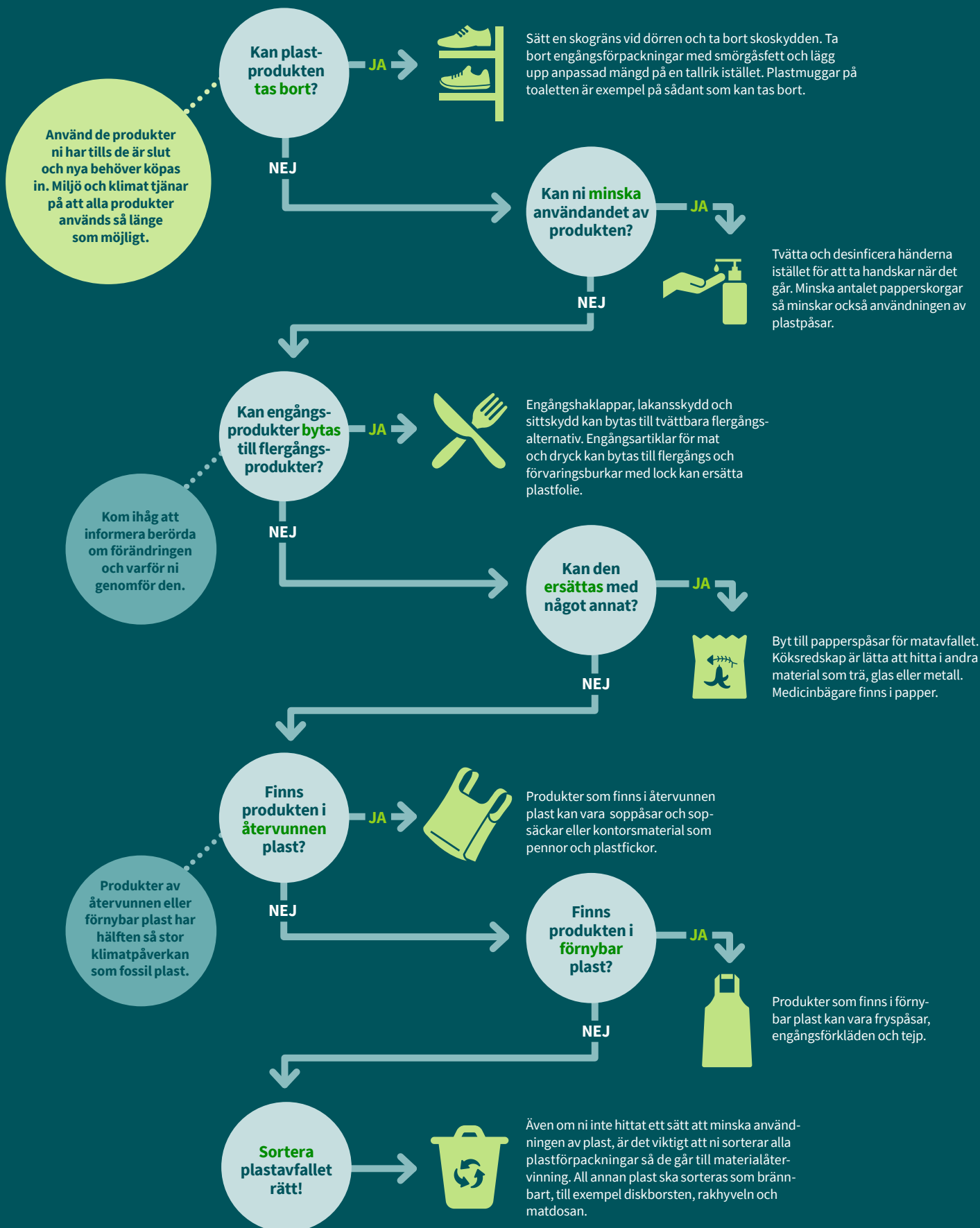

Checklista för plastprodukter

Det här är de vanligaste plastprodukterna inom äldreomsorgen. Sätt kryss för de produkter ni använder. Lägg till ytterligare plastprodukter på de tomma raderna.

☐ Engångshandskar	☐ Engångsbestick
☐ Engångsförkläden	☐ Sugrör
☐ Engångshaklappar	☐ Fryspåsar
☐ Engångslakansskydd	☐ Plastfolie
☐ Engångssittskydd	☐ Portionsförpackningar för matfett
☐ Skoskydd	☐ Pennor
☐ Papperskorgar	☐ Plastfickor
☐ Soppåsar	☐ Plastmappar
☐ Matavfallspåsar	☐ Pärmar
☐ Sopsäckar	☐
☐ Köksredskap	☐
☐ Medicinbägare	☐
☐ Engångsmuggar	

På den här sidan finns tips på hur äldreomsorgen kan minska sin klimatpåverkan från plast. Ju högre upp i flödet som åtgärder kan genomföras, desto bättre för klimatet.

Åtgärder

Välj vilka åtgärder ni ska genomföra för att uppfylla målet om minskad plastanvändning i miljö- och klimatprogrammet (minst tre fossila plastprodukter ska tas bort):

Möjliggör sortering av plastförpackningar för återvinning

Ansvarig:

Klart (datum):

Engångshandskar

Minska

Ansvarig:

Klart (datum):

Engångsförkläden

Byt till tvättbara flergångs

Byt till förnybar plast

Ansvarig:

Klart (datum):

Engångshaklappar

Byt till tvättbara flergångs

Ansvarig:

Klart (datum):

Engångslakansskydd

Byt till tvättbara flergångs

Ansvarig:

Klart (datum):

Engångssittskydd

Byt till tvättbara flergångs

Ansvarig:

Klart (datum):

Skoskydd

Ta bort Minska

Ansvarig:

Klart (datum):

Papperskorgar

Minska antal och hänvisa till sorteringsstationer

Ansvarig:

Klart (datum):

Soppåsar

Minska Byt till återvunnen plast

Ansvarig:

Klart (datum):

Matavfallspåsar

Byt till papperspåsar

Ansvarig:

Klart (datum):

Sopsäckar

Ta bort Minska

Byt till återvunnen plast

Ansvarig:

Klart (datum):

Köksredskap

Byt till annat material vid nyinköp

Ansvarig:

Klart (datum):

Medicinbägare

Byt till flergångs

Byt till papper

Ansvarig:

Klart (datum):

Engångsmuggar

Ta bort Byt till flergångs

Ansvarig:

Klart (datum):

Engångsbestick

Ta bort Byt till flergångs

Ansvarig:

Klart (datum):

Sugrör

Ta bort Byt till flergångs

Byt till papper

Ansvarig:

Klart (datum):

Fryspåsar

Ta bort Minska

Byt till förnybar plast

Ansvarig:

Klart (datum):

Plastfolie

Minska

Ansvarig:

Klart (datum):

Portionsförpackningar för matfett

Ta bort Minska

Ansvarig:

Klart (datum):

Pennor

Byt till påfyllningsbara pennor

Byt till återvunnen plast

Ansvarig:

Klart (datum):

Plastfickor

Ta bort Minska

Byt till återvunnen plast

Ansvarig:

Klart (datum):

Plastmappar

Ta bort Minska

Byt till papper eller återvunnen plast

Ansvarig:

Klart (datum):

Pärmar

Ta bort Minska

Byt till kartong eller återvunnen plast

Ansvarig:

Klart (datum):

Annan åtgärd:

Ansvarig:

Klart (datum):

Annan åtgärd:

Ansvarig:

Klart (datum):

Annan åtgärd:

Ansvarig:

Klart (datum):

Lycka till med ert plastminskningsarbete!

Tveka inte att kontakta någon av oss som jobbar övergripande med plastarbetet om ni har frågor eller behöver råd!

Anna Hilding
anna.hilding@uppsala.se
076-695 52 80

Mia Carlevi
mia.carlevi@uppsala.se
076-695 53 36

Gå med i samarbetsrummet "Rätt plast på rätt plats" för att ställa frågor och få aktuell information om plastminskningsarbetet i Uppsala. Fördjupad information och e-utbildning om plast finns på Insidan om du söker på "Plast – stöd i ert plastminskningsarbete".